

TEMA 8. EL SISTEMA JUDICIAL DE LA UNIÓN EUROPEA

Curs acadèmic 2022 - 2023

VNIVERSITAT ID VALÈNCIA

DR. VALENTÍN BOU FRANCH
CATEDRÀTIC DE DRET INTERNACIONAL PÚBLIC

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Aquesta obra està protegida amb una [Llicència Creative Commons Atribució-NoComercial-SenseObraDerivada 4.0 Internacional](#).

1. LA COMPETÈNCIA CONTENCIOSA DEL TRIBUNAL DE JUSTÍCIA DE LA UE

A. ÉS LA COMPETÈNCIA DEL TJUE PER A CONÉIXER DELS RECURSOS JUDICIALS DIRECTES QUE SE LI PLANTEGEN CONTENCIOSAMENT

B. COMPRÈN ELS RECURSOS SEGÜENTS:

B.1. EL RECURS D'INCOMPLIMENT

B.2. EL RECURS D'ANUL·LACIÓ O DE NUL·LITAT

B.3. EL RECURS PER OMISSIÓ

B.4. L'EXCEPCIÓ D'IL·LEGALITAT

B.5. EL RECURS PER RESPONSABILITAT EXTRA CONTRACTUAL

- ⊙ Significat d'incompliment [Art. 258, §1 i art. 259, §1 TFUE](#) (pàg. 157)
- ⊙ Legitimació activa:
 - a) Demandants privilegiats:
 - 1) La Comissió [Art. 258, §1 TFUE](#) (pàg. 157)
 - 2) Qualsevol estat membre [Art. 259 TFUE](#) (pàg. 157)
 - b) Excepcionalment:
 - 1) Consell d'Administració del BEI [Art. 271, a\) TFUE](#) (pàg. 160)
 - 2) Consell del BCE [Art. 271, d\) TFUE](#) (pàg. 160-161)
- ⊙ Legitimació passiva: qualsevol estat membre [Art. 258, §1 i art. 259, §1 TFUE](#) (pàg. 157)
- ⊙ Procediment trifàsic: precontenciós, contenciós i judicial [Art. 258 i art. 259 TFUE](#) (pàg. 157)
- ⊙ Garantia execució sentència [Art. 260 TFUE](#) (pàg. 158)

- ⊙ **Funció: controlar conformitat actes obligatoris.** [Art. 263, §1 TFUE](#) (pàg. 158)
- ⊙ **Motius d'interposició:** [Art. 263, §2 TFUE](#) (pàg. 158-159)
- ⊙ **Legitimació activa:**
 - a) **Demandants privilegiats (sense justificar interés)** [Art. 263, §2-3 TFUE](#) (pàg. 158-159)
 - 1) **Estats membres**
 - 2) **Institucions**
 - * **PERÒ Tribunal de Comptes, BCE i Comitè de les Regions limitadament**
 - b) **Demandants no privilegiats: persones físiques o jurídiques**
Només si l'acte els afecta directa i individualment [Art. 263, §4 TFUE](#) (pàg. 159)
- ⊙ **Termini d'interposició:** [Art. 263, §6 TFUE](#) (pàg. 159)
- ⊙ **Legitimació passiva: institucions, òrgans o organismes de la UE** [Art. 263, §1 i art. 266 TFUE](#) (pàg. 158-159)
- ⊙ **Efectes de la sentència.** [Art. 264 TFUE](#) (pàg. 159)

- ⊙ Finalitat: sancionar inactivitat (d'institucions, òrgans o organismes) contrària als tractats constitutius [Art. 265, §1 TFUE](#) (pàg. 159)
- ⊙ Legitimació activa:
 - a) Demandants privilegiats: [Art. 265, §1 TFUE](#) (pàg. 159)
 - 1) Estats membres
 - 2) Institucions de la UE
 - b) Demandants no privilegiats: [Art. 265, §3 TFUE](#) (pàg. 159)
 - 1) Persones físiques i jurídiques limitadament
- ⊙ Legitimació passiva: [Art. 265, §1 TFUE](#) (pàg. 159)
- ⊙ Procediment (precontenciós i judicial) [Art. 265, §2 TFUE](#) (pàg. 159)
- ⊙ Esmena de l'omissió: [Art. 266, §1 TFUE](#) (pàg. 159)

- ⊙ Finalitat: control INCIDENTAL de legalitat d'actes d'abast general [Art. 277 TFUE](#) (pàg. 161)
- ⊙ Legitimació activa: [Art. 277 TFUE](#) (pàg. 161) → demandants (no) privilegiats
- ⊙ Legitimació passiva i actes recurribles: actes d'abast general d'una institució [Art. 277 TFUE](#) (pàg. 161)
- ⊙ Motius interposició: = recurs d'anul·lació [Art. 277 TFUE](#) (pàg. 161) → [Art. 263, §2 TFUE](#) (pàg. 158-159)

⊙ Finalitat: que la UE indemnitze pels danys causats per institucions i els seus agents en exercici de les seues funcions [Art. 268 i art. 340, §2 TFUE](#) (pàg. 160 i 181)

⊙ Legitimació activa: qui patisca danys

Poden ser:

- a) Estats membres
- b) Persones físiques o jurídiques

⊙ Legitimació passiva: institucions i els seus agents en exercici de les seues funcions [Art. 268 TFUE → Art. 340, §2 i 3 TFUE](#) (pàg. 160 i 181)

⊙ Requisits responsabilitat extracontractual:

- a) il·legalitat del comportament (= violació prou caracteritzada) [Art. 340, §2 TFUE](#) (pàg. 181)
- b) danys reals (= “danys causats”) [Art. 340, §2 TFUE](#) (pàg. 181)
- c) Relació de causalitat [Art. 340, §2 TFUE](#) (pàg. 181) referència als principis generals comuns als drets dels estats membres

2. LA COL·LABORACIÓ AMB ELS ÒRGANS JURISDICCIONALS DELS ESTATS MEMBRES: LA QÜESTIÓ PREJUDICIAL

- ⊙ Finalitat: garantir validesa i interpretació uniforme del dret de la Unió Europea en la seua aplicació per tribunals nacionals [Art. 267, §1 TFUE](#) (pàg. 160)
- ⊙ Parts demandants i demandades: no existeixen (no és contradictori)
- ⊙ Actes objecte de la qüestió prejudicial de:
 - a) interpretació: tot el dret de la Unió Europea (originari i derivat) [Art. 267, §1 TFUE](#) (pàg. 160)
 - b) de validesa: només el dret derivat [Art. 267, §1 TFUE](#) (pàg. 160)
- ⊙ Qui la interposa:
 - a) tot tribunal nacional potestativament [Art. 267, §2 TFUE](#) (pàg. 160)
 - b) obligatori, si no susceptible de recurs judicial intern posterior [Art. 267, §3 TFUE](#) (pàg. 160)

3. LES RELACIONS DE JERARQUIA EN EL TJUE

ELS RECURSOS D'APEL·LACIÓ, DE CASSACIÓ I DE REEXAMEN:

1. Són autèntics “recursos” davant un tribunal superior; no meres accions processals
 - ⊖ El “recurs d'apel·lació” encara no s'ha desenvolupat (cal esperar)
2. Regulen les relacions de jerarquia entre els tribunals especialitzats, el Tribunal General (TG) i el Tribunal de Justícia (TJ)
 - ⊖ Sentències dels tribunals especialitzats [Art. 256.2, §1 i art. 257, §3 TFUE](#) (pàg. 156-157):
 - a) recurs de cassació davant el TG
 - * Limitat a qüestions de dret
 - b) *ad hoc*, recurs d'apel·lació davant TG per qüestions de fet
 - ⊖ 3a instància per a sentències dels tribunals especialitzats → recurs de reexamen al TJ [Art. 256.2, §2 TFUE](#) (pàg. 156)
 - ⊖ Sentències del TG en 1a instància → recurs al TJ en 2 supòsits:
 - a) recurs de cassació [Art. 256.1, §2 TFUE](#) (pàg. 156)
 - b) reexamen de qüestions prejudicials [Art. 256.3, §3 TFUE](#) (pàg. 156-157)
 - ⊖ Potestat del TG de remetre *motu proprio* un cas al TJ [Art. 256.3, §2 TFUE](#) (pàg. 156)

27 jutges independents, un de cada país de la UE

- Interpreta la normativa de la UE
- Garanteix l'aplicació uniforme de la normativa en tots els estats membres

4. EL CONTROL JUDICIAL DE LA PESCA

EL TJUE MANCA DE COMPETÈNCIA PER A CONTROLAR LA PESCA, EXCEPTE: [Art. 275 TFUE](#) (pàg. 161)

- 1) Comprovar actes PESCA no envaeixen altres competències de la UE sí controlables judicialment [Art. 40 TUE](#) (pàg. 67)**
- 2) Recursos d'anul·lació contra decisions PESCA del Consell que establisquen mesures restrictives per a persones físiques o jurídiques**

5. LA COMPETÈNCIA CONSULTIVA DEL TJUE

[Art. 218.11 TFUE](#) (pàg. 147)